

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/66/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118208621
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2118208621.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Katarína Arnouldová a sudcov: JUDr. Silvia Hýbelová a Mgr. Fedor Benka, v spore žalobcu: E. V., nar. X.X.XXXX, bytom S. M. XX, J., zastúpený: JUDr. Ján Chmelo, advokát, so sídlom Royova 9, Piešťany, proti žalovanému: Slovenská republika konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, Bratislava, IČO: 00166073, o zaplatenie 55.000 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 17C/61/2018-101 zo dňa 22. júla 2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 14.474 Eur **p o t v r d z u j e** a vo zvyšku **m e n í** tak, že žalobu v prevyšujúcej sume **z a m i e t a**.

II. Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov tohto konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom, napadnutým odvolaním, prvým výrokom žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 18.624 Eur v lehote 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, druhým výrokom konanie v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 55.000 Eur od 20.02.2018 do zaplatenia zastavil, tretím výrokom vo zvyšku žalobu zamietol a štvrtým výrokom rozhodol, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že nakoľko k vydaniu uznesenia o vznesení obvinenia a začatí trestného stíhania, ako aj rozhodnutia o väzbe došlo za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., nároky z uvedených nezákonných rozhodnutí treba s poukazom na ustanovenie § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. posudzovať podľa vyššie uvedeného zákona, ktorý upravuje náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom štátu, pričom pri jeho výklade tak, aby bol tento konformný s Ústavou SR, treba prijať záver, že pod pojmom náhrada škody treba rozumieť aj škodu vo forme nemajetkovej ujmy. Aktuálne účinný zákon č. 514/2003 Z.z. už tento pojem výslovne upravuje, zároveň jeho cieľ je identický ako pri zákone č. 58/1969 Zb., a to odškodniť osoby za škodu, ktorá im vznikla nezákonným rozhodnutím, prípadne nesprávnym úradným postupom orgánov štátnej moci. Súd vychádzal aj z rozhodnutia NS SR z 31.5.2007 sp. zn. 4 Cdo 177/2005, v zmysle ktorého nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s článkom 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. Vznesenú námietku premlčania súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože ak zákon č. 58/1969 Zb. nepozná a neupravuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nemôže na úpravu jej premlčania dopadať osobitná úprava tohto zákona týkajúca sa len práva na náhradu škody, t.j. § 22 a § 23. Je potrebné aplikovať všeobecnú premlčaciu dobu podľa Občianskeho

zákonníka (ďalej OZ) v zmysle § 20 zákona č. 58/1969 Zb., ktorý stanovuje subsidiaritu OZ, ako aj podľa § 853 OZ. Uznesenie o zastavení trestného stíhania nadobudlo právoplatnosť dňom 25.12.2015 a trojročná premlčacia doba uplynula 25.12.2018, preto žalobný návrh, podaný v októbri 2018, bol t podaný včas.

3. V súvislosti s nálezom ÚS č. III. ÚS 754/2016-42 zo dňa 24.01.2017 súd prvej inštancie poukázal aj na ustálený záver, že vedenie trestného stíhania na základe nezákonného uznesenia o jeho začatí bez ohľadu na to, či bolo vydané za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. alebo za účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z., odôvodňuje s ohľadom najmä na čl. 46 ods. 3 Ústavy a čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd právo na náhradu nemajetkovej ujmy takto stíhanej osoby, pokiaľ jej táto v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania vznikla. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo inak než odsúdením (a to aj v prípade, ak nebolo realizované väzobne), je ústavne akceptovateľným a ústavou predpokladaným spôsobom poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osobe aj za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. Niet dôvodu dospieť k odlišnému záveru v prípade žalobcu, ak jeho trestné stíhanie bolo zastavené. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov podľa ustanovení § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, čo vyplýva napokon aj z uznesenia III. ÚS 44/2017 zo dňa 21.11.2017. V konaní neboli preukázané skutočnosti v zmysle § 5 ods.2 zákona 58/1969 Zb., ktoré by zodpovednosť štátu za rozhodnutie o väzbe vylučovali. Ak navyše samotné trestné stíhanie žalobcu bolo zastavené z dôvodu, že skutok žalobca ako obvinený nespáchal, pri oboch dôvodoch väzby podľa § 67 ods. 1 písm. b) a c) TP je potom logicky vylúčené, že by si sám väzbu zaviniel.

4. Za nezákonné rozhodnutia označil žalobca uznesenie zo dňa 30.04.2003 sp. zn. KÚJP-3/OVEK-2003 a uznesenie Okresného súdu Trnava pod č.k.: Tpr 80/2003 zo dňa 01.05.2003. Skutočnosť, že uvedené rozhodnutia sú nezákonnými, vyplýva z následne vydaného rozhodnutia prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR zo dňa 15.12.2015 pod č.k.: VIII/1 Gv 55/14/1000-36, ktorý rozhodol uznesením podľa § 215 ods. 1 písm. c) TP tak, že trestné stíhanie žalobcu za trestný čin skrátania dane a poistného podľa § 148 ods. 1, ods. 5 TZ, v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 TZ, zastavil pretože je nepochybné, že skutok žalobca, ako obvinený, nespáchal. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že vyšetrovaním nebolo preukázané, že by žalobca naplnil znaky skutkovej podstaty trestného činu skrátania dane a poistného podľa § 148 ods. 1, ods. 5 TZ po objektívnej a subjektívnej stránke. Ako spolumajiteľ spoločnosti GRYF, s.r.o., bol dosadený ako tzv. „biely kôň“. Spoločnosť v inkriminovanom čase nakupovala v PETROCHEME, a.s., Dubová na základe uzavretých zmlúv podpísaných treťou osobou s použitím mena konateľa spoločnosti (žalobcu) minerálne oleje s nulovou alebo nižšou spotrebnou daňou ako motorová nafta, tieto ďalej aj zmiešané predávali ako motorovú naftu. Pokiaľ žalobca peniaze z účtov vyberal v prítomnosti tretej osoby, peniaze hneď odovzdával a nedisponoval nimi. Nepodieľal sa na nákupe, transporte a predaji ropných produktov. Osoby, ktoré tieto obchody zabezpečovali a následne skracovali dane, sú trestne stíhané v samostatnom konaní. Nebolo preukázané, že by žalobca poznal ďalších obvinených a participoval by na rozdeľovaní zisku z predaja minerálnych olejov. Doposiaľ nebol súdne trestaný, v registri trestov GP SR nemá záznam. V konaní nebolo sporné, že žalobca využil možnosť podať voči namietaným rozhodnutiam opravný prostriedok v zmysle § 3 zákona č. 58/1969 Zb., rovnako požiadal o predbežné prerokovanie nároku v zmysle tohto zákona. Prvý predpoklad na vyvodenie zodpovednosti štátu za vznik nemajetkovej ujmy u žalobcu, t.j. existencia nezákonných rozhodnutí v podobe uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, ako aj uznesenia o vzatí do väzby (vrátane nadväzujúcich rozhodnutí o väzbe), je tak naplnená.

5. Z výsluchu žalobcu a svedkov vyplynulo, že väzba a celkovo trestné stíhanie významne zasiahli do súkromného, ako aj pracovného života žalobcu. Jeho rodinný život pred začatím trestného stíhania a vzatím do väzby bol usporiadaný, mal dobré vzťahy so svojimi rodičmi, súrodencami, žil s priateľkou u jeho rodičov, s ktorou si plánovali budúcnosť, rodinu a spolu podnikali. Všetko sa zmenilo odo dňa, keď žalobcu zoberali policajti do CPZ, z väzby sa vrátil až po cca 1,5 roku, žalobca uviedol, že stratil všetko, čo dovtedy mal, priateľka ho opustila, stratil pochopenie a oporu rodiny, priateľov. Súd konštatoval, že nepochybne každé trestné stíhanie predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva i ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život a životný osud a je spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv. Rovnako je nepochybné, že väzba predstavuje najzávažnejší zásah do osobnej slobody obvineného, ktorý je prípustný podľa

článku 17 Ústavy SR. Pokiaľ ide o väzbu, treba dbať na zásadu primeranosti a zdržanlivosti, t.j. že vždy by mali byť využité opatrenia (predovšetkým vtedy, ak išlo o doposiaľ bezúhonného obvineného), ktoré najlepšie budú viesť k dosiahnutiu účelu trestného konania, ale nebudú neprimerane zasahovať do základných práv a slobôd osoby.

6. V prípade žalobcu bezpochyby došlo k vzniku nemajetkovej ujmy predstavujúcej zníženie jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti v značnej miere a to aj pri zohľadnení skutočnosti, že žalobca bol pred začatím stíhania bezúhonnou osobou, preto mu súd prvej inštancie priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobcovi bola uznesením o vznesení obvinenia a následne začatím trestného stíhania, ktoré v prípravnom konaní trvalo takmer 13 rokov (od 29.04.2003 do dňa 15.12.2015), ako aj uznesením o vzatí žalobcu do väzby (aj následnými rozhodnutiami o väzbe), ktorá bola na žalobcovi vykonaná v období od 28.04.2003 do dňa 22.09.2004, t.j. v trvaní 514 dní, spôsobená nemajetková ujma, za ktorú podľa príslušných ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. nesie zodpovednosť žalovaný. Ujma bola spôsobená v príčinnej súvislosti s vydaním predmetných rozhodnutí, ktorým bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 TZ v jednočinnom súbehu s trestným činom skrátenej dane a poistného podľa § 148 ods. 1, 5 TZ. Žalobca využil voči uvedeným uzneseniam opravné prostriedky, včas požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie jeho nároku, ale neúspešne, preto sa po uplynutí šesťmesačnej lehoty obrátil so svojím nárokom na súd.

7. Výšku nároku na nemajetkovú ujmu súd prvej inštancie posudzoval samostatne za nezákonné trestné stíhanie a samostatne za nezákonnú väzbu. Žalobca bol vystavený trestnému stíhaniu takmer 13 rokov, hoci trestné stíhanie nikdy neprešlo hranice prípravného konania, úkony voči žalobcovi neboli vykonávané v primeranom časovom rozmedzí, následkom čoho sa trestné stíhanie neúmerne predĺžilo. V dôsledku toho iba samotné konštatovanie porušenia práva navrhovateľa na odstránenie následkov neúmerne dlhotrvajúceho trestného stíhania voči jeho osobe nestačí, preto je tu oprávnený nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorého primárnou funkciou je satisfakcia. Vzhľadom na zistené následky v osobnej a pracovnej sfére žalobcu súd určil primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za každý začatý rok trestného stíhania sumou 800,- Eur, za 13 rokov nezákonne vedeného trestného stíhania sumou 10.400,- Eur (13 x 800,- Eur). Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu prihliadol súd na úpravu § 17 ods. 4 aktuálne platného zákona č. 514/2003 Z. z. (ako na výkladové pravidlo, vzhľadom na to, že zákon v čase vydania nezákonných rozhodnutí nemajetkovú ujmu nepriznával, a teda ani nestanovoval spôsob jej vyčíslenia), ktorý výšku nemajetkovej ujmy spôsobenej väzbou, trestom alebo iným pozbavením osobnej slobody odvodzuje od priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR, pričom by za každý začatý deň pozbavenia osobnej slobody mala byť priznaná najmenej jedna tridsatina takejto mzdy za predchádzajúci rok. Žalobca bol vo väzbe v roku 2003 a 2004, priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR v roku 2002 bola 13.511,- Sk, 1/30 predstavuje sumu 450,- Sk, t.j. 14,95 Eur. V roku 2003 bola primeraná nominálna mesačná mzda 14.365,- Sk, 1/30 predstavuje sumu 479,- Sk, t.j. 15,89 Eur. S prihliadnutím na uvedené, ako aj prípustnosť voľnej úvahy súdu, súd tak za každý deň väzby priznal výšku nemajetkovej ujmy spôsobenej väzbou 16,- Eur, za 514 dní väzby ide o sumu 16,- Eur x 514, t.j. 8.224 Eur. Spolu žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej sume 18.624,- Eur (10.400 Eur + 8.224 Eur). Konanie v časti o zaplatenie úroku z omeškania zo sumy uplatnenej nemajetkovej ujmy súd zastavil vzhľadom na čiastočné späťvzatie nároku žalobcom a vo zvyšku bola žaloba (v sume zvyšnej uplatnenej nemajetkovej ujmy) ako nedôvodná zamietnutá.

8. O nároku na náhradu trov súd rozhodol podľa zásady úspechu v konaní v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 55.000 Eur, úspech mal v časti priznania nároku ako takého, čo do jeho základu a sumy 18.624 Eur v percentuálnom vyjadrení predstavuje 33,86 % úspech, neúspech mal v časti o zaplatenie sumy 36.376 Eur, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 66,14 % a pomer úspechu a neúspechu ohľadne výšky nároku činí 32,28 %. Súd však na prejednávanej prípad aplikoval článok 4 základných zásad CSP, ktorý umožňuje sudcovi použiť analógiu legis a analógiu iuris. Súd dôvodil, že stanovenie výšky nemajetkovej ujmy je voľnou úvahou súdu berúc do úvahy, vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, skutočnosti významné pre jej určenie. V prejednávanom prípade žalobcu nemožno vnímať ako procesne neúspešného v spore; žalobcovi bola priznaná nemajetková ujma, aj keď v nižšej výške ako si uplatňoval a nemožno ho ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Primárnym faktom je, že škoda, resp. nemajetková ujma bola spôsobená; jej výška je potom výsledkom úvahy súdu, preto súd v tomto prípade priznal žalobcovi

plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy, t.j. 100 % zo sumy 18.624 Eur, čo možno zdôvodniť cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku.

9. Proti výroku I. a IV. tohto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Bol toho názoru, že žalobca podaním zo dňa 30.10.2019 vzal žalobu v časti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe späť (čo napokon uvádza aj súd prvej inštancie v bode 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku), žalovaný so späťvzatím súhlasil na pojednávaní dňa 29.01.2020, preto predmetom konania zostal nepochybne len nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu uznesenia o vznesení obvinenia (uznesenia vyšetrovateľa Krajského úradu justičnej polície PZ Trnava, ČVS: KÚJP-3/OVEK-2003 zo dňa 29.04.2003). Ak už žalobca žalobu zobral späť, toto späťvzatie nemožno odvolať, napriek tomu súd v bode 70. odôvodnenia napadnutého rozsudku dospel k absurdnému a svojvoľnému záveru, že tento úkon žalobcu neposúdil ako čiastočné späťvzatie žaloby, čo však žalovaný považuje za nesprávny procesný postup súdu porušujúci právo žalovaného na spravodlivý proces a zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b CSP.

10. Odvolateľ ďalej dôvodil, že ak teda súd prijal záver, že žalobca sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy aj titulom rozhodnutia o väzbe vydaného za účinnosti zák. č. 58/1969 Zb., žalobcovi je možné priznať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy titulom rozhodnutia o väzbe podľa zák. č. 58/1969 Zb. v spojení s čl. 5 ods. 5 Dohovoru, avšak ust. § 23 zák. č. 58/1969 Zb. presne stanovuje lehotu pre uplatnenie nároku. V tomto kontexte žalovaný v konaní vzniesol aj námietku premlčania nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe, keďže uznesenie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR č. VII/1 Gv 55/14/1000-36 zo dňa 15.12.2015, ktorým bolo zastavené trestné stíhanie žalobcu, nadobudlo právoplatnosť dňa 25.12.2015 a s poukazom na objektívny charakter jednoročnej premlčacej lehoty upravenej v § 23 zák. č. 58/1969 Zb. prišlo k premlčaniu nároku žalobcu dňa 25.12.2016, pričom žaloba bola súdu doručená až dňa 22.10.2018. Podľa názoru odvolateľa nie je možné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, pretože zák. č. 58/1969 Zb. ustanovuje inak. Aj zák. č. 514/2003 Z. z. hovorí v § 19 o premlčaní nároku na náhradu škody ako takej a teda ani súčasná právna úprava nepracuje osobitne s pojmom nemajetková ujma a nerozlišuje pri otázke premlčania, či ide o nárok na náhradu majetkovej škody alebo náhradu nemajetkovej ujmy. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 02.05.2019, č. k. 16C/13/2018-56 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.10.2019, č. k. 6Co/185/2019-81. Pokiaľ teda súd prvej inštancie na daný prípad aplikoval namiesto ustanovenia § 23 zák. č. 58/1969 Zb. ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, aplikoval nesprávnu právnu normu.

11. K priznanej náhrade nemajetkovej ujmy z titulu uznesenia o vznesení obvinenia odvolateľ uviedol, že nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 754/2016 zo dňa 24.01.2017, na ktorý súd prvej inštancie poukázal v bode 45. odôvodnenia rozsudku, žalovaný považuje za ojedinelé rozhodnutie - jednorazový odklon od ustálenej rozhodovacej praxe nielen všeobecných súdov, ale najmä Najvyššieho súdu SR, zároveň je nález Ústavného súdu SR (na rozdiel od ustálenej judikatúry najvyššieho súdu) záväzný len pre tie strany, ktoré v konaní vystupovali na strane žalobcu a žalovaného. Súd nesprávne považoval za smerodajný primárne záver ústavného súdu, hoci už existovala ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 4Cdo 177/2005 zo dňa 27.04.2006, sp. zn. 6Cdo 37/2012 zo dňa 31.07.2012, sp. zn. 6MCdo 15/2012, sp. zn. 3Cdo 17/2017 zo dňa 07.08.2018, sp. zn. 3Cdo 19/2018 zo dňa 14.07.2018 a sp. zn. 2 Cdo 30/2019 zo dňa 30.09.2019) ohľadom určovania primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Následná zákonná úprava limitov výšky náhrady nemajetkovej ujmy zakotvená v zákone č. 514/2003 Z.z. a priamo odkazujúca na osobitný právny predpis upravujúci odškodnenie, bola len potvrdením záverov, ku ktorým dospela dlhodobá a ustálená súdna prax. Z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR vyplýva, že nemožno priznávať neprimerané sumy, ktoré by v konečnom dôsledku bagatelizovali nároky priznávané podľa ustanovení zákona č. 274/2017 Z. z. (predtým zákona č. 215/2006 Z. z.), teda ujma za stratu na živote nemôže byť odškodňovaná sumou nižšou, resp. porovnateľnou ako ujma pociťovaná na povesti občana. Navyše napriek skutočnosti, že z dokazovania jednoznačne vyplynulo, že závažnejšia ujma žalobcovi vznikla ako následok vykonanej väzby, v konečnom dôsledku súd priznal práve za trestné stíhanie (ako menej závažný zásah) náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.400,- €, čím sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia veci a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

12. Napokon odvolateľ nesúhlasil ani s rozhodnutím o trovách konania, mal za to, že bol celkom zjavne úspešnejšou stranou v spore a súd mal vychádzať z jeho čistého úspechu v spore 32,28%. Niet zákonného ustanovenia v CSP, ktoré by súdu pri rozhodovaní o trovách konania, v ktorom súd priznal výšku plnenia na základe voľnej úvahy súdu, dávalo oprávnenie priznať strane plnú náhradu trov konania. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Trnava, č. k. 19C/522/2013-103 zo dňa 04.07.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, č. k. 23Co/441/2016-135 zo dňa 08.01.2018, ako aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.05.2019, č. k. 6Co 116/2019-333, kde bolo v obdobných veciach rozhodnuté o trovách podľa úspechu strán v konaní. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku I zmenil a žalobu zamietol, prípadne aby rozsudok v napadnutej časti zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alebo ak by sa odvolací súd nestotožnil s odvolaním smerujúcim voči výroku I, žiadal napadnutý rozsudok zmeniť vo výroku IV tak, že odvolací súd vysloví, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

13. Žalobca odvolanie nepodal. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol rozsudok potvrdiť a priznať mu trovy odvolacieho konania. Stotožnil sa s odôvodnením súdu prvej inštancie, potvrdil, že nezobral čiastočne žalobu späť podaním zo dňa 30.10.2019. Zobral žalobu späť len v časti úrokov z omeškania, v ktorej časti súd správne konanie zastavil. Súd správne posúdil aj námietku premlčania prednesenú žalovaným ako nedôvodnú, žalovaný akoby nepostrehol zmenu vo výklade v mnohých právnych otázkach, ktoré akceptujú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. v bode 19 uznesenia č.k.: IV. ÚS 11/2019-13). Žalobca súhlasí aj so sumou náhrady nemajetkovej ujmy, túto považuje za slušnú a spravodlivú, úvaha súdu je preskúmateľná a nie svojvoľná. Správne napokon rozhodol súd aj o trovách konania aplikujúc článok 4 základných zásad CSP.

14. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, 380 CSP) súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné iba sčasti.

15. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 17C/61/2018 bolo zaplatenie sumy 55.000 Eur s príslušenstvom titulom nemajetkovej ujmy. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým žalobe vyhovel v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 18.624 Eur (výrok I.), ako aj výrok o náhrade trov konania (výrok IV.).

16. Odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach náležite vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, vec však nie celkom správne právne posúdil rozhodujúc o primeranej výške náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie žalobcu, v dôsledku čoho v tejto časti odvolací súd považoval za potrebné rozhodnutie korigovať.

17. Žalobca sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy titulom rozhodnutia o väzbe a titulom uznesenia o vznesení obvinenia, oba boli vydané za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., preto súd prvej inštancie aplikujúc § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Zb (podľa ktorého zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi, ktorým je zákon č. 58/1969 Zb.) posúdil uplatnené nároky podľa uvedeného zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Tento zákon však nerieši otázku náhrady škody v zmysle spravodlivého zadosťučinenia, ktorého sa domáhal žalobca, teda takého, ktoré by umožňovalo náhradu nielen skutočnej majetkovej škody ale i náhradu nemajetkovej ujmy. Nárok žalobcu potom vyplýva z aplikácie článku 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vychádzajúc z toho, že hoci zákon č. 58/1969 Zb. sa týka len práva na náhradu škody (pri subsidiárnom použití ustanovení Občianskeho zákonníka § 422 OZ sa pri náhrade škody uhrádza len skutočná škoda a ušlý zisk), treba pri

jeho výklade postupovať konformne s článkami Ústavy SR o ľudských právach a základných slobodách, ktorý záver vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 31.05.2007 sp. zn. 4Cdo 177/2005.

18. Úlohou odvolacieho súdu, vymedzenou odvolacou argumentáciou žalovaného, bolo posúdiť, či došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces tým, že súd v dôsledku späťvzatia žaloby nezastavil konanie v časti náhrady nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe, ďalej či súd správne právne posúdil otázku premlčania nároku, či správne ustálil výšku priznanej náhrady a napokon či správne posúdil nárok na náhradu trov konania.

19. V prvom rade sa odvolací súd zaoberal dôvodnosťou výhrady žalovaného o nesprávnom procesnom postupe súdu prvej inštancie, ktorý tým, že konal a rozhodoval o žalobe aj v časti, v ktorej došlo k jej späťvzatiu, mal porušiť právo žalovaného na spravodlivý súdny proces. Odvolací súd preto posudzoval, či skutočne žalobca svojím podaním zo dňa 30.10.2019 vzal žalobu späť v časti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe. Po oboznámení sa s obsahom označeného podania v kontexte so zvyšným obsahom spisu je dôvodné uzavrieť, že vôľou žalobcu nebolo vziať žalobu v tejto časti späť, keď formuláciu žalobcu, nie celkom šťastne použitú v texte: „Žalobca sa domáha náhrady škody z titulu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe podľa § 5 zák. č. 58/1969 Zb. žalobca však od náhrady škody resp. náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 5 zák. č. 58/1969 Zb. upúšťa a z takéhoto titulu sa škody touto žalobou nedomáha“, ktorá by na prvý pohľad mohla vzbudzovať dojem, že išlo o čiastočné späťvzatie, však nemožno vykladať izolovane, ale v kontexte aj s nasledovnými odsekmi, z ktorých je postoj žalobcu k uvedenej otázke celkom jednoznačný a vyplýva z neho, že trvá na celej žalobe, vyjadruje sa len k otázke posúdenia jeho nároku. Cieľom uvedeného podania žalobcu datovaného dňom 30.10.2019 bolo totiž v nadväznosti na predtým vyslovené predbežné právne posúdenie súdom prvej inštancie len ozrejmiť (upresniť) právny základ tohto nároku, čo je zrejmé z toho, že žalobca v podaní uvádza, že sa žalobou domáha síce náhrady škody z titulu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe podľa § 5 zák. č. 58/1969 Zb, ale s poukazom na predbežné právne posúdenie veci súdom - upúšťa od uplatnenia si tohto nároku titulom náhrady škody podľa § 5 zák. č. 58/1969 Zb. a uplatňuje si ho titulom náhrady nemajetkovej ujmy s poukazom na čl. 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Dôvodom bola v podstate skutočnosť, že zákon 58/1969 Zb. takúto morálnu škodu, akú žalobca od žalovaného požaduje, nepozná. Skutočnosť, že nešlo o späťvzatie návrhu je zrejmá aj z ďalších vyjadrení žalobcu v konaní a napokon aj z toho, že nedošlo ani k žiadnej úprave žalobného petitu, ktorým sa žalobca domáhal zaplattenia nemajetkovej ujmy celkovo v sume 55.000 Eur (bez špecifikácie aká suma z tohto zodpovedá ujme za rozhodnutie o väzbe a aká suma ujme za vznesenie obvinenia), čiže úprava žalovanej sumy by bola logickým dôsledkom prípadného čiastočného späťvzatia žaloby.

20. Za neopodstatnené treba považovať aj tvrdenie žalovaného, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil premlčanie nároku. Podľa názoru odvolateľa mal súd na nárok žalobcu uplatneného titulom rozhodnutia o väzbe, správne aplikovať špeciálnu právnu úpravu o premlčaní obsiahnutú v § 23 zákona č. 58/1969 Zb. namiesto všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní, čím mal správne súd dospieť k záveru, že k premlčaniu nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe prišlo dňa 25.12.2016 teda pred doručením žaloby na súd (dňa 22.10.2018).

21. Odvolací súd však zhodne so súdom prvej inštancie je toho názoru, že aplikácia všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka je správna. Tento záver vyplýva nielen z nálezu Ústavného súdu SR č. IV ÚS 11-2019-13, ktorý aplikoval na vec prvoinštančný súd, ale je v súlade aj s judikatúrou najvyššieho súdu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje napr. na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/142/2017, ktorý v súvislosti s posudzovaním uvedenej otázky uviedol: „Vec prejednávajúci senát sa stotožňuje s právnymi závermi najvyššieho súdu uvedenými v odôvodnení rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. júna 2018 sp. zn. 3 Cdo 191/2017, na ktoré zároveň aj poukazuje, a v ktorom dovolací súd dospel k záveru, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb. sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Z § 5 zákona č. 58/1969 Zb. vyplýva, že právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má voči štátu ten, na kom bola väzba vykonaná, ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené, alebo ak bol spod obžaloby oslobodený. Keďže zákon č. 58/1969 Zb. vo svojich ustanoveniach nedefinuje právny pojem „škoda“, je potrebné podľa § 20 zákona č. 58/1969 Zb. subsidiárne vychádzať z ustanovení Občianskeho zákonníka. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa uhrádza skutočná škoda, a to, čo poškodenému ušlo - ušlý zisk. Vo všeobecnosti sa v rovine právnej teórie a praxe považuje za škodu ujma, ktorá nastala v majetkovej

sfére poškodeného. Skutočná škoda predstavuje takú ujmu, ktorá znamená zmenšenie majetkového stavu poškodeného, oproti stavu pred škodnou udalosťou a je objektívne vyjadriteľná peniazmi. Za ušlý zisk sa považuje ušlý majetkový prospech spočívajúci v nezväčšení majetku poškodeného, ktoré by bolo možné (nebyť škodnej udalosti) dôvodne očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí. Podľa ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcich náhradu škody sa nemajetková ujma neodškodňuje, s výnimkou škody spôsobenej niektorým trestným činom korupcie (§ 442 ods. 2 Občiansky zákonník) a pri odškodnení bolesti poškodeného a sťaženia spoločenského uplatnenia pri škode na zdraví (§ 444 Občianskeho zákonníka). Nárok na náhradu škody za väzbu zaručuje nielen vnútroštátna právna úprava - zákon č. 58/1969 Zb., vykonávajúci článok 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, ale aj článok 5 ods. 5 Dohovoru. V zmysle tohto článku Dohovoru, každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť a každý kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie. Podmienkou práva na odškodnenie je porušenie práva niektorého ustanovenia čl. 5 ods. 1 až 4 Dohovoru, alebo že pozbavenie osobnej slobody bolo v rozpore s vnútroštátnym právom. Predpokladom tohto nároku je vznik škody v príčinnej súvislosti s namietaným porušením čl. 5 Dohovoru. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa škoda v zmysle čl. 5 ods. 5 Dohovoru rozumie škoda materiálna, tak i nemateriálna. V nadväznosti na uvedené sa v posudzovanom prípade spornou javí žalobcom vymedzená právna otázka premlčania nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že zákon č. 58/1969 Zb. obsahuje v § 23 osobitnú, špeciálnu (vo vzťahu k Občianskemu zákonníku) právnu úpravu premlčania, podľa ktorej sa právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste premlčí za rok odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť oslobodzujúce rozhodnutie alebo rozhodnutie odsudzujúce na miernejší trest alebo rozhodnutie, ktorým bolo trestné konanie zastavené. Podľa všeobecnej (vo vzťahu k zákonu č. 58/1969 Zb.) právnej úpravy Občianskeho zákonníka (§ 101) premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Odvolací súd dospel k záveru, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčuje v jednoročnej premlčacej dobe podľa § 23 zákona č. 58/1969 Zb., ktorá uplynula dňom 15. augusta 2010, a teda právo na náhradu škody je podľa jeho názoru premlčané, pretože žalobca podal žalobu na súd až dňa 5. marca 2012. Dovolací súd má ale za to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy sa mal posudzovať vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka; premlčacia doba začala plynúť nasledujúcim dňom po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu; uznesením o zastavení trestného stíhania (právoplatným 15. augusta 2009) došlo k nezákonnosti väzby vykonanej žalobcom; nasledujúci deň po nadobudnutí právoplatnosti tohto uznesenia, t. j. 19. augusta 2009 začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula najneskôr 19. augusta 2012; žaloba bola súdu prvej inštancie doručená 5. marca 2012, teda pred uplynutím premlčacej doby. Podľa názoru dovolacieho súdu, odvolací súd predmetnú právnu otázku nesprávne právne posúdil a v tejto súvislosti dopŕňa, že osobitná právna úprava premlčania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej „nezákonnou“ väzbou nie upravená v zákone č. 58/1969 Zb. a neupravuje ju ani Dohovor. Preto sa ako nevyhnutné javí (§ 20 zákona č. 58/1969 Zb.) subsidiárne použitie § 101 Občianskeho zákonníka, ktorý je zároveň podľa jeho ustanovenia § 853 subsidiárnym predpisom na občianskoprávne vzťahy, pokiaľ tieto nie sú osobitne upravené ani týmto, ani iným zákonom, pričom tieto sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú tieto vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.“

22. Preto nepovažoval odvolací súd námietku odvolateľa o nesprávnom právnom posúdení otázky premlčania nároku uplatneného titulom rozhodnutia o väzbe za dôvodnú. Keďže v preskúvanom prípade začala premlčacia doba plynúť dňa 25.12.2015, kedy uznesenie o zastavení trestného stíhania nadobudlo právoplatnosť, trojročná premlčacia lehota uplynula dňa 25.12.2018 a žaloba podaná na súde dňa 22.10.2018, bola podaná včas.

23. V ďalšom však už bolo možné odvolacej argumentácii žalovaného čiastočne prisvedčiť. Tento v odvolaní vytýkal súdu, že vec nesprávne právne posúdil v otázke rozhodovania o výške náhrady nemajetkovej ujmy za väzobné a trestné stíhanie žalobcu, neprihliadol na iné hmotnoprávne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie ani judikatúru ESLP, či ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR, poukazoval na neprimeranosť priznanej výšky nemajetkovej ujmy a jej rozpornosť s princípom spravodlivého zadosťučinenia najmä v súvislosti so zákonom č. 274/2017 Z. z., ktorý stanovuje limit pre priznanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy za najzávažnejší dôsledok (smrť), priznaním žalobcovi nemajetkovej ujmy celkovo vo výške 18.624 Eur bagatelizoval nároky priznávané podľa zákona č. 274/2017 Zb. (predtým zákona č. 215/2006 Zb.), navyše súd podľa neho dospel k

absurdnému záveru o tom, že za trestné stíhanie patrí žalobcovi vyššia náhrada než za väzbu, hoci práve vykonanou väzbou došlo k spôsobeniu závažnejšej ujmy než jeho trestným stíhaním.

24. Niet pochyb, že tak väzba ako aj trestné stíhanie predstavuje vážny zásah do osobnostných práv jednotlivca a v prejednávanej veci aj boli preukázané ich negatívne dopady na osobný život žalobcu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na rozsah a intenzitu neoprávneného zásahu spočívajúceho vo vedení trestného stíhania žalobcu za závažnú trestnú činnosť, vrátane jeho väzby nebolo postačujúce poskytnutie iného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Keďže pre uvedené nároky neexistuje právnou normou upravená výška priznávaných náhrad, pri rozhodovaní o nej bolo treba vychádzať najmä z existujúcej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR a prihliadnuť aj na iné hmotnoprávne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie, prípadne judikatúru ESLP týkajúcu sa obdobných prípadov. Táto požiadavka bola prvoinštančným súdom naplnená iba čiastočne.

25. K otázke priznávania takýchto náhrad nemajetkovej ujmy v rozhodnutí z 31. mája 2007 sp. zn. 4 Cdo 177/2005, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 13/2009, Najvyšší súd SR pri riešení otázky odškodnenia väzby vyslovil záver, podľa ktorého nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Najvyšší súd zdôraznil, že ustanovenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru obsahuje tzv. neurčitý právny pojem, ktorý vyžaduje jeho aplikáciu na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Neurčité právne pojmy v žiadnom prípade nie sú ustanoveniami, ktoré by súdu umožňovali ľubovôľu, alebo ktoré by umožňovali súdu absolútne neobmedzenú úvahu. Ich aplikáciu a výklad je súd povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejednávanej veci obdobných veciach (v tomto rozhodnutí poukázal na rozsudok ESLP zo 17. júla 2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike). V rozhodnutí z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005 najvyšší súd konštatoval, že i keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkoľvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať. Touto problematikou sa najvyšší súd zaoberal aj v rozhodnutí z 31. júla 2012 sp. zn. 6 Cdo 37/2012, a aj v tomto pripomínal, že súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejednávanej veci obdobných veciach; (tu dovolací súd poukázal na nález ústavného súdu zo 6. decembra 2006 sp. zn. III. ÚS 147/06 a tiež na rozsudok ESLP zo 17. júla 2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike). Aj v rozhodnutí z 30. septembra 2013 sp. zn. 6 MCdo 15/2012 Najvyšší súd SR zopakoval, že určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Vyslovil požiadavku, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého v prípade že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania. Vyššie uvedené rozhodnutia najvyššieho súdu sa týkali sporov, v ktorých išlo o náhradu nemajetkovej ujmy za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. Tento zákon neupravoval náhradu (a teda ani jej výšku) nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu. K záveru o možnosti priznať túto náhradu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. dospela prax všeobecných súdov Slovenskej republiky až v súvislosti s právnymi

názormi najvyššieho súdu obsiahnutými v judikáte R 13/2009 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/19/2018 zo dňa 24. júla 2018).

26. Základnou premisou vyslovenou judikatúrou najvyššieho súdu pri určovaní výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy je teda požiadavka na súdy, aby pri uplatňovaní voľnej úvahy vychádzali zo zistenia skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí, aby sa uplatnenie voľnej úvahy nestalo nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkolvek kontrole, pričom nemožno priznávať neprimerané či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a ktoré by pri porovnaní odškodňovaní zásahu do práva na ochranu osobnosti s odškodňovaním zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať.

27. V preskúmvanej veci, pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu priznanú súdom prvej inštancie, túto považoval aj odvolací súd za primeranú. Vo väzbe bol žalobca od 28.4.2003 do 22.9.2004, teda 514 dní. Keďže zákon v čase vydania predmetných nezákonných rozhodnutí nemajetkovú ujmu nepriznával a teda ani nestanovoval spôsob jej vyčíslenia, preto súd prvej inštancie správne pri určení výšky náhrady prihliadol aj na ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý vzal ako výkladové pravidlo a vychádzal z toho, že uvedený zákon zaviedol mechanizmus určovania minimálnej výšky nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, ktorá sa odvíja od priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR, pričom by za každý začatý deň pozbavenia osobnej slobody mala byť priznaná najmenej jedna tridsatina takejto mzdy za predchádzajúci rok. Žalobca bol vo väzbe v roku 2003 a 2004, priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR v roku 2002 bola 13.511,- Sk, 1/30 predstavuje sumu 450,- Sk, t.j. 14,95 Eur a v roku 2003 bola primeraná nominálna mesačná mzda 14.365,- Sk, 1/30 predstavuje sumu 479,- Sk, t.j. 15,89 Eur, preto súd pri použití voľnej úvahy opierajúc sa o vyššie uvedené priznal výšku nemajetkovej ujmy spôsobenej väzbou v celkovej sume 8.224 Eur, k čomu dospel vynásobením dennej sumy odškodnenia 16,- Eur počtom dní strávených vo väzbe. Podľa názoru odvolacieho súdu takémuto postupu prvoinštančného súdu nemožno nič vytknúť, pretože jeho úvaha je dostatočne podporená existujúcimi právnymi predpismi, vychádza z rozhodovacej praxe súdov v obdobných veciach, je aj náležite zdôvodnená a vzhľadom k okolnostiam prípadu aj odvolací súd považoval uvedenú výšku za primeranú a spravodlivú.

28. Pokiaľ však ide o rozhodnutie v časti výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej trestným stíhaním, odvolací súd sa s ním nestotožnil. Súd prvej inštancie síce správne vzal do úvahy neúmernú dĺžku trestného konania (takmer 13 rokov) i skutočnosť, že trestné stíhanie nikdy neprekročilo hranice prípravného konania, a že úkony voči žalobcovi neboli vykonávané v primeranom časovom rozmedzí, jeho úvahy predchádzajúce určeniu konkrétnej výšky náhrady sú však inak pomerne stručné. Mal za to, že primárnou funkciou nemajetkovej ujmy je satisfakcia a vzhľadom na zistené následky v osobnej a pracovnej sfére žalobcu považoval za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za každý začatý rok trestného stíhania v sume 800,- Eur, čo za 13 rokov nezákonne vedeného trestného stíhania predstavuje 10.400,- Eur (13 x 800,- Eur). Pokiaľ súd prvej inštancie v tomto prípade bral do úvahy súvisiace hmotnoprávne predpisy alebo pri určovaní výšky náhrady prihliadal aj na odškodnenia poskytované v súvislosti s inými zásahmi do osobnostných práv, uvedená skutočnosť z odôvodnenia rozsudku nevyplýva a námietky odvolateľa v tomto smere teda opodstatnenými boli. Zdôvodnenie priznanej výšky náhrady nevykazuje všetky atribúty judikatúrou vyžadované pre takéto rozhodnutie, navyše v konečnom dôsledku toto rozhodnutie nenapĺňa požiadavku primeranosti a odvolací súd ho tak nemohol považovať za vecne správne.

29. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy musí vychádzať z konkrétnych skutkových okolností. Žalobca strávil vo väzbe 514 dní a bol nezákonne trestne stíhaný v trvaní viac ako 12 rokov, čo mu podľa jeho vyjadrenia spôsobilo nemajetkovú ujmu v podobe vzniknutých stresov, bezsenných nocí, strachu a obavy z odsúdenia, hrozby straty slobody. Firma žalobcu bola využitá spoluobvinenými ako „biely kôň“, orgány činné v trestnom konaní neskúmali jeho individuálne zavinenie, žalobca bol zahrnutý en blok do organizovanej skupiny, pričom od vzatia do väzby bol vypočutý až po 8 mesiacoch. Z vyjadrení žalobcu i svedkov vyplynulo, že pred väzbou mal dlhoročný vzťah s priateľkou, s ktorou žili u jeho rodičov, budovali si spoločnú budúcnosť a plánovali založenie rodiny. Podnikali na živnosť, darilo sa im, pokiaľ si po neho neprišli policajti, ktorí ho zobrali do CPZ do Trnavy na vypočutie a odkiaľ sa vrátil až po uplynutí roku a pol. Žalobca opísal situáciu slovami: „strácate všetko, čo ste mali a rozhodnutie súdu, že vás berú do

väzby, pre normálneho človeka, to je koniec života“. Asi mesiac po jeho vzatí do väzby sa jeho priateľka odsťahovala z domu jeho rodičov, psychicky sa zrútila, a po jeho návrate z väzby ich vzťah ukončila, odmietla žiť s „basistom“ a čakať, kým ho opäť zavrú. Súrodenci sa proti žalobcovi tiež obrátili, ostal sám a bol nútený si hľadať bývanie. Odišiel do ČR, kde si našiel cez agentúru prácu, asi štyri roky robil montážne práce, býval na ubytovni, keď prišla kríza a prepustili ho, vrátil sa na Slovensko a hľadal si prácu v Piešťanoch, v Bratislave, postupne ho však predvolávali na výsluchy a musel si v práci vymýšľať, jeden zamestnávateľ ho aj prepustil, pretože policajti prišli po neho do práce. Býval v podnájme, rodičia s ním síce komunikovali, ale ich vzťahy sa zmenili, otec mu povedal, že ho už v dome nechce vidieť, všetci ho brali ako vinného.

30. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy bolo treba vziať do úvahy všetky vyššie uvedené skutočnosti, prihliadnúť na judikatúru aj na iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, najmä zákon č. 514/2003 Z.z., ktorý pomocné kritériá na určenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch upravuje v § 17 ods. 3. Podľa tohto ustanovenia sa výška nemajetkovej ujmy v peniazoch určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré poškodenému vznikli v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré mu vznikli v spoločenskom uplatnení. Súd prvej inštancie dokazovaním dostatočne preskúmal dopad trestného stíhania na osobný, rodinný i pracovný život žalobcu. Žalobca bol osobou bezúhonnou a jeho povesť bola v dôsledku nezákonného rozhodnutia natrvalo poškodená. Vykonané dokazovanie potvrdilo, že trestné stíhanie zásadným spôsobom poznamenalo jeho ďalší život, okrem psychických útrap, ktoré mu spôsobilo (stres, úzkosť, frustráciu, poníženie), zničilo alebo narušilo všetky jeho dovtedy fungujúce vzťahy, viedlo k strate partnerky, odmietnutiu zo strany najbližších príbuzných, k nútenému odchodu do zahraničia, k problémom so zamestnaním a natrvalo ovplyvnilo jeho život, keďže negatívne následky týchto udalostí súvisiacich s jeho trestným stíhaním v podstate pretrvávajú dodnes. Zároveň príčinná súvislosť medzi nimi a nezákonným rozhodnutím v trestnom konaní je celkom zrejmá a nepochybá.

31. Ako bolo vyslovené už vyššie, väzba rovnako ako trestné stíhanie predstavujú vážny zásah do osobnostných práv jednotlivca, zároveň jednoznačne možno konštatovať, že sú aj zásahy ešte vážnejšie (ani väzba ani trestné stíhanie svojou intenzitou zásahu do osobnostných práv nemôže konkurovať napr. ujme spôsobenej smrťou, ktorú treba považovať za následok najzávažnejší). Pokiaľ súd prvej inštancie v prejednávanej veci určil výšku náhrady nemajetkovej ujmy 800,- Eur za každý rok nezákonne vedeného trestného stíhania proti žalobcovi, možno konštatovať, že táto výška nie je spôsobilá bagatelizovať nároky priznávané za niektoré iné ujmy, ktorých dôsledky sú oveľa vážnejšie, ako je tomu v prípade straty na živote. Toto je zjavné pri porovnaní s rozsahom odškodnenia určeného pre poškodených násilným trestným činom v zmysle zákona č. 215/2006 Z.z., resp. zákona č. 274/2017 Z.z., kedy celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy, čo predstavuje maximálny limit pre rok 2003 v sume 9.244,50 eur (s poukazom na § 2 ods. 1 písm. b/ zákona č. 90/1996 v znení účinnom do 30.9.2003) a pre rok 2015 v sume 19.000 eur (s poukazom na § 1 písm. a/ nariadenia vlády č. 297/2014 Z.z.). Zároveň však podľa názoru odvolacieho súdu výška priznanej náhrady mierne vybočuje z medzí rozsahu náhrad nemajetkovej ujmy priznávaných u obdobných nárokov, v súvislosti s čím odvolací súd dáva do pozornosti jedno z posledných rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/243/2019 zo dňa 28.10.2020, v ktorom súd ustálil, že Krajský súd v Košiciach sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, keď priznal náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu od 17.11.2007 do 14.4.2008, teda 150 dní (10.000 eur), za trestné stíhanie od 15.11.2007 do 31.1.2011, teda 1174 dní (2.500 eur) a za nezákonné odposluchy v trestnom konaní (2.500 eur).

31. V prejednávanej veci súd prvej inštancie v porovnaní s vyššie spomenutým prípadom, žalobcovi priznal za dlhšie trvanie väzby nižšiu náhradu nemajetkovej ujmy, a aj z uvedeného porovnania treba mať za to, že náhrada priznaná žalobcovi za väzbu nie je neprimerane vysoká. Zároveň súčasné porovnanie s tým istým rozhodnutím najvyššieho súdu ohľadom druhého nároku ukazuje, že síce ani v tomto prípade nemožno hovoriť o náhrade premrštenej, keďže po prepočte na počet dní bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie iba o približne 6% v porovnaní s vyššie uvádzaným prípadom (ktorý bol najvyšším súdom označený ako taký, ktorý sa neodkláňa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), čo by samé osebe teda nebolo spôsobilé spochybniť primeranosť náhrady, zároveň však bolo potrebné vziať do úvahy ďalšiu súvisiacu otázku a to rozdielnu intenzitu zásahu do práv v prípade väzby a v prípade trestného stíhania, ktorých intenzita by podľa názoru odvolacieho súdu

mala aj v tomto prípade byť premietnutá aj do finančného vyjadrenia. Pri porovnaní ujmy vzniknutej v jednom a druhom prípade, treba za závažnejšiu nepochybne považovať utrpenú nemajetkovú ujmu za podstupenú väzbu. Pokiaľ potom naopak, prvoinštančný súd prisúdil vyššiu náhradu za trestné stíhanie a nie za väzbu, keď určil výšku nemajetkovej ujmy spôsobenej väzbou v celkovej sume 8.224 Eur a výšku nezákonne vedeného trestného stíhania v celkovej sume 10.400,- Eur, postupoval nesprávne a nebral do úvahy zásady určovania výšky náhrad nemajetkovej ujmy už stabilizované judikatúrou. Keď napokon odvolací súd zohľadnil rozmedzie od cca 8.000 Eur do 15.000 Eur priznávané judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, javí sa v konečnom dôsledku náhrada priznaná žalobcovi za nezákonné trestné stíhanie ako nadhodnotená, keď navyše napriek preukázateľnému výraznému zásahu do súkromného a rodinného života žalobcu, nejde o prípad z najzávažnejších medzi podobnými.

32. Vedený týmito úvahami odvolací súd túto náhradu za 12 rokov a 7 mesiacov a 16 dní, resp. 4614 dní trestného stíhania určil v nižšej sume, za použitia obdobného mechanizmu ako prvoinštančný súd, teda s určením primeranej výšky náhrady za každý jeden kalendárny rok takéhoto nezákonne vedeného stíhania (avšak nižšej než určil prvoinštančný súd), za akú odvolací súd považoval sumu 500,- Eur a vychádzajúc z tejto sumy priznal mu ju za 12 rokov po 500,- Eur a v polovičnej výške t.j. 250,- Eur za 13. rok, počas ktorého bolo trestné konanie približne v polovici roka zastavené. Takto priznaná suma 6.250 Eur (12 x 500 + 250) ako odškodnenie za trestné stíhanie spolu so sumou 8.224 Eur ako odškodnením za väzbu, celkovo vo výške 14.474 Eur, zodpovedá princípom spravodlivého zadosťučinenia, sumy sú primerané konkrétnym okolnostiam prípadu, zároveň sú primerané aj vo vzťahu ku kritériám v zmysle zákona č. 215/2006 Z.z., resp. zákona č. 274/2017 Z.z., rešpektujú rozdielne stupne zásahu do osobnostných práv žalobcu a sú súladné s judikatúrou.

33. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP čo do priznanej sumy 14.474 Eur a vo zvyšnej časti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu odlišného právneho posúdenia výrok prvoinštančného súdu za použitia § 388 CSP zmenil tak, že žalobu zamietol.

34. Vzhľadom k zmene napadnutého rozhodnutia bolo potrebné podľa § 396 ods. 2 CSP rozhodnúť o nároku na náhradu trov celého konania (prvoinštančného i odvolacieho). Odvolací súd mal za to, že námietka odvolateľa smerujúca voči nesprávnemu právnomu posúdeniu tohto nároku súdom prvej inštancie, nie je namieste a právne posúdenie súdom prvej inštancie v otázke nároku na náhradu trov konania je správne a vyplýva aj z pretrvávajúcej judikatúry najvyšších súdnych inštancií. Je síce pravdou, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 55.000 Eur s príslušenstvom, pričom úspešný bol napokon len v sume 14.474 Eur. Taktiež bolo potrebné prihliadnuť na to, že Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 O.s.p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 O.s.p. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy, nová právna úprava neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1, 2 a 3 O.s.p.), ale len dve (§ 255 ods. 1 a 2 CSP). Na prvom mieste je zásada úspechu v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu). Nepatrný úspech Civilný sporový poriadok aktuálne nepozná, zohľadňuje sa každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, keďže ho nemožno zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. (porovnaj nálezy Ústavného súdu sp. zn. IV.ÚS 142/2014, II.ÚS 399/2019). Je teda zrejmé, že ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa doterajšej úpravy a zároveň nešlo ani o prípad zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadhodnotenej výšky v porovnaní s obdobnými prípadmi vyplývajúcimi z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, na aký upozorňuje Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze č.k. IV. ÚS 652/2018-44 zo dňa 13. februára 2020. Preto odvolací súd posúdil vec rovnako ako prvoinštančný súd a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov tohto konania (prvoinštančného aj odvolacieho) v plnom rozsahu z prisúdenej sumy 14.474 Eur.

35. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).